

RURAL PACT

Nyilatkozat az Európai Unió vidéki területeinek és vidékfejlesztési politikájának jövőjéről

2024. December

Tartalomjegyzék

Preambulum	1
1. A vidéki területek jövője társadalmunk egészét érintő kérdés	2
2. A vidéken tapasztalható kihívások sürgős beavatkozást igényelnek	3
3. A jövőbeli vidékfejlesztési politikának komolyabban kell vennie a vidéki területek szükségleteit	4
4. A hosszú távú vidéki jövőkép konkrét stratégiává alakítása és a Vidékfejlesztési Paktum modelljének megvalósítása	5
5. Helyi kapacitásépítés és a helyi felelősségvállalás megteremtése	6
6. A vidéki területekre fordított uniós kiadások nyomon követésének javítása	7

A csoport a véleményeit, ajánlásait vagy jelentéseit lehetőség szerint egyhangúlag fogadja el. Szavazás esetén a döntéshozatal a tagok egyszerű többségének szavazata alapján történik. A többségtl eltérően szavazó és a tartózkodó tagoknak joguk van ahhoz, hogy álláspontjuk indokolását a véleményekhez, ajánlásokhoz vagy jelentésekhez csatolt külön dokumentumban összegezzék.

A kifejtett vélemények kizárólag a Vidékfejlesztési Paktum koordinációs csoportjának sajátjai, és nem tekinthetők az Európai Bizottság hivatalos álláspontjának.

Preambulum

A Vidékfejlesztési Paktum az EU vidéki területeire vonatkozó hosszú távú jövőképről szóló közleményben előirányzott kezdeményezés, amelynek célja a különböző kormányzati szintek közötti és az érdekelt felekkel való együttműködés kiépítése. A Vidékfejlesztési Paktum kezdeményezés egy alulról építkező és többszintű kormányzási folyamat, amelyben az Európai Bizottság közvetítő szerepet tölt be.

A Vidékfejlesztési Paktum koordinációs csoportját a Bizottság különleges csoportjaként hozták létre, a Vidékfejlesztési Paktum továbbfejlesztésének és folyamatai irányításának céljával. A Vidékfejlesztési Paktum koordinációs csoportjának tagjaiként¹ elismerjük, hogy az elnéptelenedésből, a zöld, digitális és egyéb átállásokból, valamint a vidéki régiók gazdasági hanyatlásából eredő kihívások kezelése mielőbbi célzott beavatkozást és szakpolitikai innovációt követel meg. Fel kell ismerni, hogy a vidéki közösségek sikere nemcsak a vidéken élők, hanem az Európai Unió egészének tágabb értelemben vett gazdasági, környezeti és társadalmi jóléte szempontjából is döntő fontosságú, és ennek tükröződnie kell az uniós alapok és szakpolitikák irányításában.

Közös célunk, hogy élénk, reziliens vidéki közösségeket teremtsünk, amelyek képesek hozzájárulni a fenntartható gazdasági, környezeti és társadalmi átálláshoz. Ezért a Vidékfejlesztési Paktum koordinációs csoportjának tagjaiként, a „Hosszú távú jövőkép az EU vidéki területei számára: a legfontosabb eredmények és a további lépések” című jelentésben felvetett kilenc kérdésre válaszul, közösen kidolgoztuk, és 2024. december 12-én elfogadtuk² ezt a Nyilatkozatot.

Az Európai Unió támogatásával

1. A vidéki területek jövője társadalmunk egészét érintő kérdés

1.1. Az EU gazdasági és társadalmi jóléte nagymértékben függ a vidéki térségektől

A vidéki közösségek kulcsszerepet játszanak az uniós gazdaságban. Ezek a területek olyan ágazatoknak adnak otthont, mint a mezőgazdaság és a fenntartható élelmiszer-termelés, az erdőgazdálkodás, a halászat és a megújuló energia, így elősegítve az élelmezésbiztonságot, az erőforrás-gazdálkodást és az energiastratégiákat (különösen a zöld energiát).

Emellett a vidéki területek olyan gazdasági tevékenységek központjaivá válnak, mint az agrárturizmus, az ökoturizmus és a digitális vállalkozások. Az itt élő közösségek gazdagítják az EU társadalmi szerkezetét azáltal, hogy egyedi életmódot kínálnak, amelyet a nagyobb tér és a helyi közösségeken belüli szorosabb személyközi kapcsolatok jellemeznek.

Emellett a vidéki területek őrzik a helyi hagyományokat és kulturális örökséget, előmozdítják a kulturális sokszínűséget, befogadják az újonnan érkezőket és a migránsokat, valamint megerősítik a biztonságot a határ menti régiókban.

1.2. Az Európai Unió vidéki területei kulcsfontosságúak az éghajlatváltozás kezelésében

A vidéki régiók központi szerepet játszanak mind az éghajlatváltozás mérséklésében, mind a hatásaihoz való alkalmazkodásban. Fenntartható élelmiszer-termelésnek, mezőgazdasági földterületeknek és erdőgazdálkodásnak, megújulóenergia-termelésnek, a természetes élőhelyek megőrzésének adnak otthont, és ökoszisztéma-szolgáltatásokat nyújtanak (különösen az olyan sérülékeny ökoszisztémákban, mint a hegyvidékek és a szigetek).

Az éghajlat politikai stratégiák sikere jelentős mértékben függ attól, hogy a vidéki közösségeket mennyire tesszük képessé arra, hogy fenntartható gyakorlatokat alkalmazzanak, reziliensebbé váljanak és hozzájáruljanak az éghajlatváltozás elleni globális küzdelemhez.

1.3. A vidéki erőforrásokat nem szabad kizsákmányolni, fenntartható módon kell kezelni őket

Jóllehet a vidéki területek értékes természeti, kulturális és gazdasági javakkal rendelkeznek, ezeket nem szabad kizsákmányolni és túlzott mértékben felhasználni, hanem a hosszú távú fenntarthatóságot szem előtt tartva kell kezelni őket. Például a megújuló energiával kapcsolatos projekteket, úgymint a hegyvidéki területeken telepítendő szélturbinákat a környezeti hatások és a helyi közösségek érdekei közötti egyensúly megteremtése érdekében megfontoltan kell integrálni, biztosítva, hogy az előnyökből az ott élő emberek is részesüljenek.

Hasonlóképpen, a turizmust is körültekintően, a helyi ökoszisztémákat kímélő módon kell kezelni a vidéki tájak védelme és a kulturális örökség megőrzése érdekében. Emellett a talaj és a vízkészletek felelősségteljes gazdálkodási gyakorlatokat igényelnek a minőségromlás megelőzése érdekében, hogy a jövő generációi számára is rendelkezésre álljanak.

1.4. Az uniós szakpolitikáknak célzottabb módon kell előmozdítaniuk a fenntartható vidékfejlesztést

Az uniós szakpolitikáknak elő kell mozdítaniuk az inkluzivitást és a fenntartható vidékfejlesztést, beleértve az infrastruktúrába, a fenntartható gyakorlatokba és az új helyi gazdasági ágazatokba (például a zártláncú gazdaságba, a megújulóenergia-közösségeken alapuló elosztott energiába, a szociális és közösségközpontú gazdaságba és a digitalizációba) történő beruházásokat.

Az uniós szakpolitikáknak biztosítaniuk kell, hogy a vidéki közösségek és lakosaik, a helyi önkormányzatok, a civil társadalmi szervezetek és a magánszervezetek (ideértve a vidéki vállalkozásokat is) kiegyensúlyozott, fenntartható és kedvező módon járulhassanak hozzá az Unió jövőjéhez.

2. A vidéken tapasztalható kihívások sürgős beavatkozást igényelnek

2.1. A vidéki területek demográfiai kihívásokkal és gazdasági hanyatlással néznek szembe

A vidéki területeken az elnéptelenedés és a lakosság előregedése figyelhető meg. A gazdasági hanyatlás és a szolgáltatások csökkenése, valamint a szolgáltatásokhoz való hozzáférés hiánya (többek között a megközelíthetőség, a kellő és megfizethető közlekedési lehetőségek, az oktatás és az egészségügyi szolgáltatások hiánya a vidéki térségekben), a lakhatás és a földhöz való hozzáférés hiánya tovább gyorsítja az elvándorlást, különösen a fiatalok körében.

A munkaerőhiány és a minőségi munkalehetőségek hiánya, valamint a vállalkozások (köztük a helyi üzletek) bezárása tovább gyengíti a vidéki közösségeket, és súlyosbítja a demográfiai kihívásokat.

2.2. A vidéki közösségek innováció nélkül nem tudnak alkalmazkodni a digitális, zöld és gazdasági átálláshoz

A vidéki közösségek egyedülálló kihívásokkal szembesülnek a digitális, zöld és gazdasági átálláshoz való alkalmazkodás terén. Mielőbb jelentős beruházásokra van szükség az időálló infrastruktúrába és innovációba (többek között a technológiai, társadalmi, üzleti és irányítási innovációkba) irányulóan annak érdekében, hogy a vidéki területek ne maradjanak le az átállás során.

2.3. A különböző típusú területek különböző típusú kihívásokkal néznek szembe, és célzott válaszlépéseket igényelnek

Látni kell, hogy a vidéki térségek különböző típusai (pl. hegyvidéki területek, szigetek, távoli és legkülső régiók, határ menti régiók) különböző lehetőségeket kínálnak, és ezzel együtt különböző kihívásokkal szembesülnek, amelyek árnyalt szakpolitikai válaszokat és beavatkozásokat tesznek szükségessé, amint azt az Európai Unió működéséről szóló szerződés 174. cikke is hangsúlyozza.

Például: kulcsfontosságú szempont a városközpontoktól való távolság, valamint a város és a vidék közötti kapcsolatok; a hegyvidéki területeknek sajátos szükségleteik vannak a szolgáltatások hozzáférhetőségével és megközelíthetőségével kapcsolatos kihívások miatt; a legkülső régiók a korlátozott földrajzi kiterjedésükkel, szigetjellegükkel és elszigeteltségükkel összefüggő komoly akadályokkal, valamint a nagyobb piacoktól való jelentős távolságból eredő költségekkel is küzdenek; a határ menti régiók pedig gyakran fokozottabban ki vannak téve a biztonsági problémáknak, a gazdasági hanyatlásnak és a geopolitikai feszültségeknek.

2.4. Kapacitási korlátok hátráltatják a vidéki közösségek cselekvőképességét és finanszírozáshoz jutását

A vidéki közösségek gyakran jelentős kapacitásbeli korlátokkal szembesülnek, amit tovább súlyosbítanak a demográfiai változások, különösen a fiatalok és a képzett munkaerő távozása. Emellett a vidéki közösségek nagymértékben támaszkodnak az önkéntes munkára és a civil társadalmi szervezetekre; mindkettő határozottabb támogatást és nagyobb elismerést érdemel.

A kapacitási korlátok megnehezítik a vidéki közösségek számára, hogy finanszírozáshoz jussanak és hatékonyan tervezzék a jövőt. A vidéki területek gyakran nem rendelkeznek célzott finanszírozási forrásokkal, és ha a finanszírozás rendelkezésre is áll, bürokratikus akadályok – például túl bonyolult eljárások – állnak a hatékony felhasználás útjában. A közösségvezérelt helyi fejlesztés erősségei és bizonyított eredményessége ellenére még mindig jelentősen alulfinanszírozott és kihasználatlan eszköz.

3. A jövőbeli vidékfejlesztési politikának komolyabban kell vennie a vidéki területek szükségleteit

3.1. Meg kell erősíteni a vidéki területeknek nyújtott, több szakpolitikát érintő és több forrásból finanszírozott támogatást, beleértve a vidékszempontrú vizsgálatot

A vidékfejlesztési politikának holisztikus és integrált szakpolitikai megközelítést kell követnie, hangsúlyt helyezve a különböző szakpolitikák vidéki térségekre gyakorolt hatásai vizsgálatának fontosságára. A vidékszempontrú vizsgálat koncepciója – miszerint az „a szakpolitikáknak a vidék szemszögéből való felülvizsgálata, amelynek célja e politikák hozzáigazítása a vidéki térségekben élők igényeihez”³ – nem maradhat pusztán elv: azt kapcsolódó szabályozásokkal, eljárásokkal és átfogó módszertani iránymutatással kell megerősíteni.

A vidékfejlesztési politikák finanszírozásához ötvözni kell az európai, nemzeti és regionális forrásokat. Összehangolt erőfeszítésre van szükség a különböző uniós szakpolitikák, alapok és más finanszírozási források között ahhoz, hogy a vidéki közösségek hozzájussanak a szükséges forrásokhoz. A vidéki érdekelt feleket szorosan be kell vonni a vonatkozó szakpolitikák kialakításába.

3.2. Meg kell erősíteni a közösségvezérelt, helyi alapú megközelítéseket, mint például a LEADER/közösségvezérelt helyi fejlesztés és az intelligens falvak

A közösségvezérelt helyi fejlesztést szélesebb körben kellene igénybe venni alapvető módszerként a szükségletek azonosítására, helyi tervek és stratégiák kidolgozására, helyi projektek tervezésére és végrehajtására, valamint a források elosztására. A közösségvezérelt helyi fejlesztés a regionális és helyi fejlesztés alulról építkező megközelítése, amelyben a helyi közösségek vezető szerepet vállalnak fejlesztési szükségleteik azonosításában és kielégítésében, beleértve a helyi döntéshozatalt (például helyi akciócsoportok), az alulról szerveződő részvételt és a több forrásból származó finanszírozás megközelítését.

Ez egyben lehetővé teszi a területalapú szükségletek célzottabb kezelését is. A LEADER évtizedek óta a vidéki térségek közösségvezérelt helyi fejlesztésének sikeresen alkalmazott, fő módszere, míg a több forrásból finanszírozott közösségvezérelt helyi fejlesztés annak ellenére sem terjedt el széles körben

a tagállamokban, hogy a vidéki és nem vidéki területeken egyaránt erőteljes támogatást kapott.

A közelmúltban újabb közösségvezérelt helyi megközelítések jelentek meg, mint például az „intelligens falvak” kezdeményezés. Az „intelligens falvak” kezdeményezés célja a vidéki közösségek rezilienciájának megerősítése a technológiai és társadalmi innováció helyi, vidéki közösségi szintű előmozdítása révén, a közösségvezérelt helyi fejlesztés elveit követve (azaz közösségvezérelt, részvételen alapuló, holisztikus helyi tervezés és innovatív intelligens kezdeményezések végrehajtása).

3.3. Meg kell erősíteni az uniós támogatás és a vidéki mozgalmak közötti kapcsolatokat

A közösségvezérelt helyi fejlesztés hivatalos uniós eszközei mellett a civil társadalmon belül – helyi, regionális, nemzeti és európai szinten – kialakult egy erős kapcsolatrendszer, amely helyi csoportok széles körét, falusi és regionális szövetségeket, fejlesztési alapokat, szociális vállalkozásokat, közösségi tanácsokat és helyi partnerségeket stb. foglal magában.

E „vidéki mozgalmak” közül soknak hosszú hagyománya van (több mint 50 évre nyúlik vissza), és nemzeti és európai vidéki parlamentek rendszerét fejlesztette ki annak érdekében, hogy hangot adjon a vidéki közösségeknek és javítsa a helyi kapacitásokat. E hálózatok – főként regionális, illetve nemzeti kormányoktól és a tagok hozzájárulásaiból származó – finanszírozását európai finanszírozással kell kiegészíteni kritikus kapacitásai fenntartása érdekében.

3.4. Hallatni kell a vidéki területek hangját, és javítani kell érdekképviseletüket a szakpolitikai döntéshozatalban

Függetlenül attól, hogy az EU a megosztott irányítás alá tartozó jövőbeli szakpolitika/szakpolitikák és program/programok esetében egyetlen alapra vagy több alapra épülő megközelítést fog alkalmazni, már nem elegendő teljes mértékben a tagállamok mérlegelésére bízni, hogy az uniós finanszírozás mekkora hányadát különítik el vidékfejlesztési célokra.

Míg a vidéki területek döntő fontosságúak a fenntartható európai fejlődés szempontjából, és az éghajlat politikai fellépések középpontjában állnak, a vidéki területek és közösségek

– mezőgazdaságon túlmutató – érdekképviselője más ágazati és területi (pl. városi) érdekekhez képest viszonylag gyenge. Következésképpen a vidéki térségek és a vidéki közösségek eddig nem kaptak kellő figyelmet a szakpolitikákban és a finanszírozásban.

3.5. Kötelezni kell a tagállamokat arra, hogy a források egy minimális hányadát vidékfejlesztésre különítsék el

A „vidékszemponitú vizsgálat” elveivel összhangban a Vidékfejlesztési Paktum koordinációs csoportja határozott elkötelezettséget vár a tagállamoktól, és egyértelmű, uniós szintű követelményeket szorgalmaz tekintetükben. Ennek megfelelően a többéves pénzügyi keret szerinti valamennyi uniós alap – különösen a kohéziós politika és a KAP-alapok – egy meghatározott kötelező százalékát (pl. legalább 30%-át) a vidéki területeknek és közösségeknek kell juttatni, a mezőgazdaságon túlmutató vidékfejlesztési célokra.

3.6. Kötelezővé kell tenni, hogy magasabb legyen a közösségvezérelt helyi fejlesztésen alapuló megközelítésen keresztül biztosított minimális forrásallokáció

A közösségvezérelt helyi fejlesztésen keresztül biztosított jelenlegi 5%-os allokáció többé nem elegendő. A vidékfejlesztésre szánt források kötelező részét (pl. legalább 10%-ot) helyi irányítású és helyi alapú közösségvezérelt helyi fejlesztési mechanizmusokon (például a LEADER és az „intelligens falvak” kezdeményezés) keresztül kell elosztani annak biztosítása érdekében, hogy a helyi közösségek rendelkezzenek a saját fejlődésük irányításához szükséges pénzügyi forrásokkal.

3.7. Alternatív megoldásként fontolóra kell venni egy célzott vidékfejlesztési programot és alapot

Megítélésünk szerint (a végleges szakpolitikai és finanszírozási forgatókönyvtől függetlenül) elő kell írni, hogy az uniós források egy minimális hányada a vidékfejlesztésre legyen elkülönítve, amint az a 3.5. pontban szerepel. Ha azonban ez kivitelezhetetlennek bizonyul, létre kell hozni külön erre a célra egy Európai Vidékfejlesztési Alapot (European Rural Development Fund, ERUDF) és programot, és biztosítani kell, hogy ezek elegendő forrással rendelkezzenek (pl. az összes uniós alap legalább 30%-a – lásd a 3.5. pontot).

Ez a megközelítés nagyobb hangsúlyt helyezne a vidékkel kapcsolatos kérdésekre az uniós szakpolitikákban, és biztosítaná a vidéki közösségek számára rendelkezésre álló finanszírozás növelését. Ezenkívül a közösségvezérelt helyi fejlesztési kezdeményezéseknek fokozott pénzügyi támogatásban kell részesülniük az Európai Vidékfejlesztési Alapon belül is, amennyiben a választás erre a lehetőségre esik.

3.8. Mozgásteret kell biztosítani a tagállamok számára a vidékfejlesztési prioritások és stratégiák meghatározásában

Bár kötelezővé kell tenni a vidékfejlesztési allokációt, a rugalmasság alapvetően fontos ahhoz, hogy a tagállamok finanszírozni tudják a tágabb keretbe és az uniós prioritásokhoz illeszkedő, ugyanakkor saját vidékfejlesztési stratégiáikhoz igazított egyedi célkitűzéseket. Olyan igényalapú és eredményorientált finanszírozási modellt kell kidolgozni, amely tükrözi a vidéki és városi területek eltérő igényeit.

4. A hosszú távú vidéki jövőkép konkrét stratégiává alakítása és a Vidékfejlesztési Paktum modelljének megvalósítása

4.1. Valamennyi szinten vidékfejlesztési stratégiákká kell alakítani a hosszú távú vidéki jövőképet

Az EU vidéki területeire vonatkozó hosszú távú jövőképet konkrét uniós, nemzeti és regionális szintű stratégiákká kell alakítani. A tagállamok számára elő kell írni, hogy dolgozzanak ki olyan nemzeti (és regionális) vidékfejlesztési stratégiákat,

amelyek összhangban vannak a stratégiai dokumentumokban, például az említett hosszú távú jövőképben, az európai zöld megállapodásban és a digitális évtizedben meghatározott közös uniós prioritásokkal.

A stratégiákat a vidéki érdekelt felekkel partnerségben kell kidolgozni, többek között helyi szinten is, annak érdekében, hogy azok megfelelően tükrözzék a helyi prioritásokat és szükségleteket.

4.2. Erős intézményközi struktúrák és koordináció révén ki kell dolgozni a Vidékfejlesztési Paktum modelljét

A vidékfejlesztési erőfeszítéseket regionális, nemzeti és uniós szinten, olyan célzott intézményi keretekben kell koordinálni, amelyek egyaránt biztosítják a horizontális és a vertikális koordinációt. Követni kell a Vidékfejlesztési Paktum „[Hogyan válik valósággá a Vidékfejlesztési Paktum a tagállamokban](#)” című kiadványában meghatározott elveket és mechanizmusokat.

Kijelölt nemzeti és regionális kormányzati tagok és kötelező minisztériumközi koordinációs csoportok biztosíthatják a szakpolitikai koherenciát, és előmozdíthatják a hatékony vidékszemponitú vizsgálatot. Az ilyen mechanizmusok megléte feltétele lenne az alapok vidékfejlesztésre elkülönített részéhez való hozzáférésnek.

Uniós szinten egy külön erre a célra létrehozott Vidékfejlesztési Főigazgatóság (DG RURAL) ésszerűsíthetné és koordinálhatná

a vidékfejlesztési törekvéseket és erőfeszítéseket. Ezenkívül meg kell erősíteni az érintett főigazgatóságok (DG AGRI, DG REGIO – esetleg – a jövőbeli DG RURAL és más érintett főigazgatóságok) közötti együttműködést és koordinációt.

4.3. Kapacitást kell fejleszteni az irányító hatóságok számára a vidékfejlesztés és a vidékszemponitú vizsgálat terén

A vidékszemponitú vizsgálatot nemzeti és uniós szinten is integrálni kell, különösen a jogalkotást megelőző és az azt követő szakaszokban. A hatékony szakpolitikai végrehajtás biztosítása érdekében képzést kell szervezni az irányító hatóságok és más kulcsfontosságú szakpolitikai szervezetek számára a vidékfejlesztés és a vidékszemponitú vizsgálat terén. A technikai szakértelem és a kapacitásépítés elengedhetetlen ahhoz, hogy e hatóságok támogatást kapjanak a vidékfejlesztési stratégiák irányításához.

5. Helyi kapacitásépítés és a helyi felelősségvállalás megteremtése

5.1. Célzott finanszírozás és technikai támogatás révén meg kell erősíteni a helyi szintű kapacitást

A vidéki közösségeknek, különösen a kis méretű és korlátozott erőforrásokkal rendelkező közösségeknek technikai támogatást kell kapniuk a projektötletek kidolgozásához és a finanszírozás iránti kérelmek benyújtásához. Ebben segítő szerepet kaphatnak a helyi akciócsoportok, a nemzeti vidékfejlesztési hálózatok és a célzott európai hálózatok (többek között a vidéki települések hálózatai).

Elegendő uniós forrást kell elkülöníteni az uniós szintű hálózatépítésre, technikai segítségnyújtásra és előkészítő intézkedésekre a kapacitásépítés és az uniós szintű (valamint a nem uniós országok vidéki térségeivel való) tapasztalatszerzés lehetővé tétele érdekében.

5.2. Rugalmassá kell tenni a pályázati eljárásokat a helyi kedvezményezettek számára

Nagyobb rugalmasságot és a tesztelés iránti nyitottságot kell beépíteni a pályázati eljárásokba. Az eredményalapú kifizetések bevezetésével és az egyszerűsített költségelszámolási

módszerek (mint például egységköltségek és egységösszegű kifizetések) szélesebb körű alkalmazásával egyszerűsíteni lehetne a pályázati szabályokat, ez pedig segítene enyhíteni a kisebb projektek terheit. A teljesítményalapú finanszírozás és az egyszerűsített pénzügyi beszámolási rendszerek elengedhetetlenek a közösségvezérelt kezdeményezések támogatásához.

5.3. Magvető finanszírozást kell biztosítani a projektek előkészítéséhez és az ötletfejlesztéshez

A például az ötletfejlesztéshez, projektíráshoz és a projektek előkészítéséhez nyújtott magvető finanszírozás és a katalizátorforrások döntő fontosságúak a kezdeményezések és projektek korai szakaszában. A hivatalos írásbeli projektjavaslatok kiegészíthetők olyan új megközelítésekkel, mint például a projektbemutatók, amelyek révén a tapasztalatlanabb kedvezményezetteknek több esélyük van finanszírozáshoz jutni.

5.4. Támogatni kell a vidéki közösségeket az innovációban és a nemzetközi cserékben

A kreatív megoldások vidéki közösségekben való előmozdításához elengedhetetlen, hogy már az ötletszakasztól kezdve támogatást élvezzen az innováció. Különös figyelmet

kell fordítani a kisebb szereplők innovációs projekteiben és határokon átnyúló együttműködésekben való részvételének lehetővé tételére. Technikai támogatást kell nyújtani a kis vidéki közösségek számára, és javítani kell a közvetlen irányítás alá tartozó uniós programokhoz, például a Horizont Európához és az Interreghez való közvetlen hozzáférésüket.

6. A vidéki területekre fordított uniós kiadások nyomon követésének javítása

6.1. Építeni kell a meglévő nyomonkövetési keretekre és adatokra, és mérlegelni kell a minőségi szempontokat

Az adatoknak (például a vidéki területek uniós megfigyelőközpontján keresztül gyűjtött és bemutatott adatoknak) javítaniuk kell a tényeken alapuló szakpolitikai döntéshozatalt. Ki kell aknázni a meglévő adatgyűjtési és nyomonkövetési kereteket, olyan kulcsfontosságú társadalmi és gazdasági mutatókra összpontosítva, amelyek értékes betekintést nyújtanak a vidéki közösségek jóllétébe.

A mennyiségi adatok mellett az immateriális előnyöket – például a társadalmi tőkét és a közösségi kohéziót – mérő minőségi mutatókat is be kell építeni a nyomonkövetési rendszerbe. Emellett az adatgyűjtésnek figyelembe kell vennie a hosszú távú fenntarthatóságot (azaz a támogatott projektek időtartamán túli eredményeket és hatásokat).

6.2. Ágazatok és területtípusok szerint kell nyomon követni az uniós kiadásokat

Az uniós forrásokat ágazatonként és területenként kell címkézni a vidéki térségeknek juttatott források arányának

jobb megértése érdekében, biztosítva, hogy ezek a területek méltányosan részesüljenek a forrásokból. A területek címkézése során figyelembe kell venni a vidéki térségek sajátosságait is (lásd a 2.3. pontot), különös tekintettel a különleges figyelmet igénylő területekre (pl. hegyvidékek, szigetek, határ menti és legkülső régiók).

E megközelítés révén elkerülhetők lennének az olyan helyzetek, amikor a finanszírozás aránytalanul előnyös a nagyobb kapacitással rendelkező vidéki területek számára. A címkézési rendszer bevezetése lehetővé fogja tenni az alapok elosztásának hatékonyabb nyomon követését, és biztosítja a vidékfejlesztési célok teljesítését.

6.3. SMART mutatókat kell kidolgozni a helyi projektek számára

Egységesített SMART (konkrét, mérhető, teljesíthető, reális és határidőhöz kötött) mutatókat kell kidolgozni a helyi projektekhez. A vidéki érdekelt felek részére e mutatók méréséhez nyújtott technikai támogatás biztosítaná a projektértékelés következetességét. Ezt azonban úgy kell elérni, hogy az adatgyűjtés során ne háruljon aránytalan adminisztratív teher a helyi szereplőkre/projektkezdőkre.

- 1 Az európai nem kormányzati szervezetek, civil társadalmi szervezetek, üzleti szervezetek és hatósági szervezetek képviselői; a tudományos élet és a kutatási szervezetek képviselői; az Európai Vidéki Parlament irányítócsoportját alkotó három hálózat (ELARD, ERCA, PREPARE) választott képviselői; az európai parlamenti képviselők által képviselt Európai Parlament (COMAGRI és COMREGI), a tagjai (helyi és regionális önkormányzatok) által képviselt Régiók Bizottsága (NAT és COTER), valamint a tagjai által képviselt Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (NAT és ECO); az Európai Unió Tanácsa elnökségi trióját adó három tagállam, tagállamonként két képviselővel, akik közül egy a vidékfejlesztésért, a másik pedig a területi kohézióért felelős.
- 2 A Vidékfejlesztési Paktum koordinációs csoportja konszenzussal (egyszerű többséggel) fogadja el véleményeit, ajánlásait, illetve jelentéseit. A jelenlegi Nyilatkozatot a Vidékfejlesztési Paktum koordinációs csoportjának 31 tagja közül 29 fogadta el.
- 3 https://rural-vision.europa.eu/action-plan/cross-cutting/rural-proofing_en

Csatlakozzon a Vidékfejlesztési Paktum közösségéhez és online platformjához

https://ruralpact.rural-vision.europa.eu/become-member_en

 ruralpact.rural-vision.europa.eu/index_en

 info@rural-pact.eu

Luxemburg: Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2024

© European Union, 2024. CC-BY 4.0

Borítókép: ©Flickr

A Vidékfejlesztési Paktum Támogatási Hivatala a következők által végrehajtott projekt:

PRINT ISBN 978-92-68-24274-2 doi:10.2762/3041739 KF-01-25-002-HU-C

PDF ISBN 978-92-68-24273-5 doi:10.2762/2838425 KF-01-25-002-HU-N

Az Európai Unió támogatásával